

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
★
Commerical Printing of
All Kinds

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Citatelji v:
CHICAGU, NEW YORKU,
DETROITU,
splah po in izven
Amerike

VOL. XXXIX. — LETO XXXIX.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK), SEPTEMBER 13, 1956

ŠTEVILKA (NUMBER) 176

Zadnje vesti

Morda oblačno, toda toplo z najvišjo temperaturo 87, najnižjo 70 stopinj in z vlago 80 odstotkov, je napoved za danes.

Orkan Dora se je razbil v mehiškem zalivu. Povzročil pa je vsled nalivov, da je blizu Pueblo v Mehiki zdrsil v prepad avtobus in je bilo ubitih 13 potnikov, ranjenih pa 20.

Na Atlantiku se je pojavil peti orkan, katerega so krstili za Ethel. Orkan ima smer severovzhod in računajo, da ne bo prišel na ameriško celino.

Tajfun še vedno razsaja na Japonskem. Dosedaj so našli 30 mrtvih, 7.000 družin brez doma. Tajfun je neposredno povzročil požare in so slučajni ko je samo v enem mestu severno od Tokija zgorelo 1.500 hiš.

Vprašanje skupnih šol je danes osredotočeno na kraj Clay, Kentucky, ki je blizu Louisville. Šola ima 520 belih šolarjev, pa sta prišla dva črna družine Gordon deček in deklica. Vsi šolarji belih staršev so zapustili razrede. Dva črna sta ostala in sta šla sama v šolo tudi danes. Starši belih šolarjev so pozvali tudi učitelje naj bojkotirajo šolo. Tudi so odločili, da svojih otrok ne pošljejo v šolo dokler sta tam oba črnca.

Adlai Stevenson govori danes v Harrisburgu, Pa. Njegove besede bodo prenašale kar tri televizijske postaje.

V Gettysburgu je govoril republikanec s televizijskim prenosom predsednik Eisenhower in se je v glavnem pečal z volilno udeležbo in registracijo v volilne imenike. Eisenhower je posebej poudaril, da tudi njemu ne gre za stranko kot tako, marveč da voli Amerika kot taka, potem pa naj voli kogarkoli že. Torej, vpišite se v volilni imenik in tudi volite.

V Akronu, Ohio, bo v dneh 24. do 26. sept. važna konvencija zveze prekupčevalcev z nepremičninami z vseh republik. Prišlo bo najmanj 1.000 prekupčevalcev. Za Akron bo ta občni zbor važen dogodek.

Ameriška družba United States Airline je sklenila, da interesant, ki si rezervira sedež v letalu, mora v naprej tudi plačati vozni listek, sicer se njegovo naročilo ne vzame v poštev. Veliko je bilo takih, ki so rezervirali sedež nato pa izostali.

V Norwalk, Calif., se je zgodila družinska tragedija, ki je redka v kriminalni zgodovini. William Parker je prišel z dela ko so začeli padati nanj strelji iz pištole. Zaroto zoper očeta Williama Parkerja so napravili trije lastni otroci, dečki v starosti sedem, devet in 10 let. Menda jim ni bilo prav, da je oče hotel imeti vse po svoje. Dečki so imeli namen, da usmrtiljo tudi mater, ki je v nosnem stanju. Zmešnjava radi smrti očeta in ker je prišla kma-lu policija, jim je preprečila drugi namen.

V Parmi imajo rešiti vprašanje umora ali samomora 27-letne Helene Brokos. Družina Brokos stanuje na 3419 Fortune Ave. Mož je prišel z dela pa je zvedel, da so sorodniki našli njegovo ženo Heleno na tleh spalnice do smrti zabodeno. Dva otroka v starosti pet in osem let sta prišla iz šole in ker sta našla za-

Načela Adlaia Stevensona v zunanji politiki

Ni miru, ker ni svetovnega miru. V Aziji, na Srednjem vzhodu, v Afriki, tudi v posameznih državah latinske Amerike, je divja napetost in nacionalizem, ki goji nade, postavlja zahteve, katere moramo ceniti. Mi smo v volilnem letu. Volitve pa nas ne opravičujejo, da ne bi zastavili vprašanja odgovornosti. Mir sam na sebi ni volilna parola. Je pa volilna parola, kako odvrniti bodoče napade, kako znati speljati revolucionarne moči v skupni svet, ki bo imel zdravo podlago. Volilna parola je ta, da se zunanja politika razpravlja trezno, premišljeno, pa tudi svobodno.

Naj v Ameriki nobena stranka ne zahteva za sebe, da bolj ljubi mir, kakor druga stranka. Vsi Amerikanci so naklonjeni ideji miru.

Republikanci v San Franciscu so postavili zunanjepolitični program, kateremu naj bi samo priklimali. Položaj v svetu pa zahteva, da se nalije čisto vino v kozarec.

Naj govorimo svobodno o naši odgovornosti za mir. Naj pove-mo, kaj je kaka stranka zgrešila, kaj je napravila prav. Je napačno, če politična stranka kuje kapital, ko življenje kaže na čisto nekaj drugega. Razpravljanje o zunanji politiki mora biti v volilnem boju tudi vprašanje časti.

V zunanji politiki gre za tri polja. Prvo je vojaško, drugo je gospodarsko, tretje je moralno. Na vseh teh poljih se je treba bojevati. Sprizniti pa se je istočasno s položajem kot se, vzeti na znanje dejstva kot so, pa naj bodo dobra ali slaba. Dovolj je raznih političnih fraz, dovolj reklame, dovolj napačnih izjav.

Prišel je čas, ko mora imeti Amerika zdravo zunanjo politiko, tega pa ne bo, če bomo varali same sebe.

Adlai Stevenson je ta program označil za svojega. Mi od svoje strani povdarjamo, da je Stevenson povdarjal nacionalna giba-

V LUČI ŠTEVILK IN STROŠKOV

Statistični urad v Washingtonu trdi, da je sedaj v Ameriki 167.181.000 ljudi, ali 35.000.000 več kakor leta 1940. Če se bomo tako množili, bo število prebivalstva do leta 1957 naraslo za nadaljnih 63 milijonov, v letu 1975 pa bo 230 milijonov.

V Washingtonu trdijo, da je sedaj zaposlenih 66.752.000 lju-

ZVERI V ČLOVEŠKI PODOBI

V Chicagu ima policija opravka z nekim Brownom, ki je obtožen umora svoje žene Patricije. Patricija je Brown zapustila in Brown je šel na lov za njo. Peljal se je v avtomobilu. Ko jo je zagledal na ulici, jo je z avtomobilom podrl in je bila Patricija na mestu mrtva. Toda Brown je na-

kljenjena vrata, sta šla k sosedu prosit mleka. Ker je bila mati vedno doma ko so otroci prišli iz šole, je sosedica telefonično poklicala sestro in svaka Mrs. Brokos, ki sta prišla in s pomočjo sosedov vdrla v stanovanje in našla jo na tleh. Sosedje so priznali, da se je pokojna večkrat pritoževala nad družinskimi razmerami, zadnje čase je bila bolehalna in da je namigovala, da bi bilo morda bolje če bi bila spoti. Policija je zaslišala moža, potem pa ga pustila domov preko noči. Soba, v kateri so našli žensko, ni kazala nobenih znakov, da bi se šlo za kak pretep ali nasilje.

SE JIMA NI PRAV NIČ MUDILO...

Predsednik zbornice poslancev v Washingtonu Sam Rayburn je star 74 let in se ni hotel priključiti k nobeni verski sekci v Ameriki. Končno se je odločil sedaj na starost, da pristopi k baptistom (verska sekta protestantov, ki ima osnovni princip, da naj se človek krsti šele, ko je pri pameti, ko ima lastno svobodno voljo. Od tod tudi ime verske sekte.) Rayburna so krstili v Tio-gi v Texasu.

Ko je za ta dogodek zvedela vdova senatorja Alberta Barkleya, je nanesel pogovor na njenega pokojnega moža. Pokojni Barkley je bil znana ameriška politična osebnost, demokrat, ameriški podpredsednik in senator.

Vdovo Barkleya so vprašali, kje da misli, da je sedaj njen pokojni Alben, verjetno že na božji desnici... tam gori.

Vdova Barkleyeva je odgovorila, da se njenemu možu Albenu glede vere ni nikoli mudilo, in če je tam gori opravlil v svetim Petrom, je veliko.

Kdo je bil v Beli hiši

Za volilno leto 1956 bo za naše prijatelje zanimiv kratek pregled ameriških predsednikov v novejšem času. Da ne sežemo predaleč, vzemimo dobo po letu 1872. Do leta 1884 so imeli predsednika v Beli hiši republikanci. V času od 1884 — 1888 je bil predsednik demokrat Cleveland, katerega je pri naslednjih volitvah spodbil republikanec Harrison, nato je prišel v Belo hišo zopet demokrat Cleveland, ki je bil predsednik v letih 1892-1896. Od leta 1896 pa do leta 1912 smo imeli republikanske predsednike. Od leta 1912-1920 smo imeli demokratskega predsednika v osebi Woodrowa Wilsona. Sledili so mu trije republikanci Harding, Coolidge in Hoover, ko se je leta 1932 začela dvajsetletna doba demokratskih administracij Roosevelt-Truman.

Kdo bo po letu 1956 predsednik USA v Beli hiši?

V bolnišnici

Mrs. Anna Kasunič iz 15301 Hale Ave. je bila odpeljana z ambulanco Mary A. Svetek v Euclid-Glenville bolnišnico. Želimo ji skorajšnjega okrevanja.

V domovino

Miss Helen Spandl iz 1205 E. 60 St. danes odputuje v New York, kjer se jutri vkrcna na ladjo U. S., katera jo za stalno odpelje proti domovini v Frankfurt am Main, Nemčija. Vse potrebno za potovanje je uredila potniška pisarna Steve F. Pirnat Co., 6516 St. Clair Ave.

Iz bolnišnice

Poznana Mrs. Amalia Božeglav se je po srečno prestani operaciji na roki povrnila iz Memorial bolnišnice v New York City na svoj dom na 6010 St. Clair Ave. Se vedno se nahaja pod zdravniško oskrbo in prijatelji jo lahko obiščejo.

Iz Euclid-Glenville bolnišnice je bil prepeljan na svoj dom Mr. Philip Troha iz 15310 Daniel Ave. Za prevoz je skrbela ambulanca Mary A. Svetek. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu.

NOVO OROŽJE: GOSPODARSKI BOJKOT EGIPTA IN SUEŠKEGA PREKOPA

MENZIES V WASHINGTONU: MRZLIČNA POSVETOVANJA

LONDON, 12. septembra—Predsednik britanske vlade Anthony Eden je danes nastopil na izrednem zasedanju zbornice poslancev. Pečal se je z vprašanjem Sueškega prekopa, z vprašanjem britanske politike do Egipta, in je namignil, da naj bo prvo sredstvo pred morebitnim vojnim zapletljajem, gospodarsko. Angleži naj gospodarsko bojkotirajo tako Egipt, kakor Sueški prekop. Isto naj storijo Francozi. Ker bo plovba po Sueškem prekopu postala nesigurna, ker tam ne bo več neizvezbanih pilotov, ne prave administracije, naj se angleške in francoske ladje izogonejue sueškim vodam.

Dne 15. septembra naj zapustijo svojo službo znameniti pilotje, ki spremljajo vsako ladjo vzdolž Sueškega prekopa. Na službi je bilo 205 teh pilotov, od teh 40 domačinov Egipčanov, 53 Francozov in 51 Angležev. Tudi dva Amerikana sta delala službo kot pilota.

Od tehničnega osebja, kakih 910 po številu, je bila več kot polovica 525 tujcev ne-Egipčanov. Bivša Sueška družba je zaposlevala 4.200 drugih delavcev, med temi 950 ne-Egipčanov.

Ko odhajajo strokovnjaki in pilotje iz Egipta, je Sovjetska zveza v družbi s komunistično Kitajsko in drugimi komunističnimi državami ponudila Egiptu svoje tehnike in svoje izvezbane pilote. Egipška vlada trdi, da je dobila iz zapadne Evrope od pomorščakov več ponudb, da jih sprejme v službo.

Angleška in francoska vlada sta sklenili, da bosta uporabili vsa potrebna sredstva, da se privzajno in upoštevajo vse pravice, kot jih določa mednarodna pogodba o Sueškem prekopu iz leta 1888. Ali bosta v slučaju potrebe segli tudi po orožju?

V Washingtonu je imel ameriški državni tajnik John Foster Dulles dolga posvetovanja s poslaniki Velike Britanije in Francije. Dalje pa z ameriškim zakladnim tajnikom Georgeom Humphreyem in kar je značilno, tudi z direktorjem narodne mobilizacije Arthurjem Flemmingom.

Predsednik Eisenhower sam je zoper uporabo orožja, zoper vojno, četudi bi bila ta omejena. Razpravlja se o možnosti, da Združene države, Velika Britanija in Francija spravijo vprašanje Sueškega prekopa pred Varnostni svet Združenih narodov.

V Egiptu so bili pripravljani na sklep bivše Sueške družbe, ki je odvezala tehnično osebje in pilote službene dolžnosti in jim priporočila, da zapustijo Egipt. Vendar se Egipčani zavedajo stanja, ki je nastopilo in ki bo nastopilo brez teh tehničnih strokovnjakov in pilotov.

Egipška vlada obtožuje Veliko Britanijo in Francijo, da iščejo kak nevsčični dogodek, pa bi posegle z oboroženo silo, uvedle nad Sueškim prekopom vojaško upravo. Če bi prišlo do tega dogodka, bi vladi v Londonu in Parizu trdili, da imata prav, če oboroženo intervenirata.

Menzies v Washingtonu

Za danes 13. septembra je najavljen v Washington pred-

Se en predlog Edena

Predsednik britanske vlade Anthony Eden je tudi predlagal, da naj vso upravo Sueškega prekopa vzamejo v roke Velika Britanija, Francija in Združene države, pa bi dohodke pravično delile z Egiptom. V Washingtonu so ta predlog sprejeli hladno, namreč bi šlo če bi bile zraven še druge članice londonske konference. Nehru v Indiji se je postavil odkrito na stran Egipta in kakor Egipt, je tudi sam ta predlog zavrnil.

Kefauver v Clevelandu

Demokratska stranka v okraju Cuyahoga bo imela svojo letno veliko prireditve v Euclid Beach parku v nedeljo, 16. septembra. Ob tej priliki bo tudi velik shod, na katerem bodo nastopili razni vidni kandidati in politične osebnosti v demokratskih vrstah.

Kot častni gost bo nastopil v govoru podpredsedniški kandidat Estes Kefauver. Navzoč bo tudi Michael V. DiSalle, kandidat demokratske stranke za gubernerja države Ohio.

Velika proslava se prične ob 1.30 uri popoldne. Peklo se bo govedo; videlo se bo razne narodne noše v sprevodu, narodnostne skupine bodo nastopile v petju in plesih in posebni program bo podan po Disc Jockey, Bill Randle od radijske postaje WERE.

Vstopnina bo prosta in oddalo se bo razne dobitke.

Redne seje

Članice društva Svoboda št. 748 S.N.P.J. so vabljene, da se gotovo udeležijo redne seje v petek ob 7.30 uri zvečer v navadnih prostorih Slov. del. doma na Waterloo Rd.

Redna seja društva Ribnica št. 12 S.D.Z. se vrši v petek zvečer ob 7.30 uri v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Članstvo je vabljeno, da se gotovo udeleži.

Dobili dobitke

Na pikniku zbora Triglav zadnjo nedeljo so bili oddani razni dobitki, katerih so bili deležni sledeči: A. Ule, 10606 Reno Ave.; Judy Kostela, 9473 Raymond St.; Gregor Kaska, 7431 Wefel; Tom Germack, 1072 E. 176 St. in Paetzel, 3646 W. 32 St.

V bolnišnici

V nedeljo se je podal v Mt. Sinai bolnišnico Mr. Anton Bostjančič (Boston) iz 19617 Mohawk Ave. Podvreči se bo moral operaciji. Prijatelji ga lahko obiščejo med 3. in 4. uro popoldne ter 7. in 8.30 uro zvečer. Želimo mu skorajšnjega okrevanja.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

The American Yugoslav Printing & Publishing Co.

6231 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year — (Za eno leto)	\$10.00
For Six Months — (Za šest mesecev)	6.00
For Three Months — (Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year — (Za eno leto)	\$12.00
For Six Months — (Za šest mesecev)	7.00
For Three Months — (Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VOLITVE IN KITAJSKA

(1)

Ko se je razšel 84. kongres, je sprejel posebno resolucijo, da ni za to, da bi se komunistična Kitajska sprejela med Združene narode. Tako republikanci, kakor demokratje, so s tem pokazali—smo namreč v volilnem letu 1956—da tudi ameriško ljudstvo po njihovem računu nore spremiti svojega stališča do Kitajske. S Kitajsko torej ne med Združene narode.

Ko listamo po ameriškem tisku, po časopisju in po magazinih, tudi po knjigah, kjer se trezno razpravlja o Kitajski, naletimo na ugotovitve, ki so na vsak način važne za vse Amerikance. Uradna politika Washingtona do Kitajske računata med drugim tudi s tem, da bo prišlo med Sovjetsko zvezo in Kitajsko do preloma. Takrat bi se položaj izkoristil, kakor se je bil izkoristil takrat, ko je bila Jugoslavija nagnana iz komunističnega bloka. Je kaj znakov podanih, da bosta Sovjetska zveza in Kitajska postale politični nasprotnici?

Ameriški general George Marshall je bil državni tajnik, ko je na visoki šoli Harvard dne 5. junija 1947 razlagal svoj načrt, kako pomagati razdejani Evropi iz ruševin. Ta načrt je znan pod imenom Marshallov plan. Veliko delo Marshalla je odobrili kongres v Washingtonu in znana ameriška pomoč tujini se je začela z letom 1948. Mi vemo, da smo na ta račun potrošili čez 50 milijard dolarjev.

Za kaj je šlo Marshallu? Da tisti svet zapadno od Azije ne pade v roke komunizmu. V revščini in pomanjkanju ima komunizem najboljšo žetev. Marshall je bil povabil tudi države komunističnega bloka, tudi Sovjetsko zvezo, naj sodeluje pri tem načrtu. Sovjetska zveza je to ponudbo odklonila za sebe in za države vzhodne Evrope.

Marshall je bil za pomoč Evropi, da se tam ne širi komunizem. Nastane vprašanje, ali Sovjetska zveza ni imela podobnega načrta, ki bi šel v drugo smer kot pa Marshallov načrt? Marshallov načrt naj pobija komunizem, načrt Sovjetske zveze naj širi komunizem. Ta načrt je Sovjetska zveza imela vsaj istočasno, kot se je bil pojavil v glavi Marshalla, začela pa ga je izvajati na Kitajskem.

Sovjetski vpliv v Aziji se je od zadnje vojne brez vsakega dvoma povečal. Prvič je isti režim, kot ga ima Sovjetska zveza, praktično izveden na Kitajskem, v severnem delu Koreje in v severnem delu Vietnamu v Indokini. Sovjetska zveza se je začela potegovati za Indijo, za Burmo, za prijateljstvo arabskih držav na Srednjem vzhodu. Komunistična stranka velike republike Indonezije, ki šteje 80 milijonov ljudi, je močna stranka. Čisto gotovo je, da bi polkovnik Nasser ne povzročil moderne suške krize, če ne bi imel za seboj opore Sovjetske zveze.

Pa preidimo na najmočnejšo državo sveta, vsaj po številu prebivalstva, na Kitajsko. Kitajska šteje 600 milijonov ljudi in to število tako hitro narašča, da je bila celo kitajska vlada prisiljena, da začne s propagando o omejitvi rojstev. Človeških zalog na Kitajskem je torej dovolj.

Omenili smo poročila ameriškega tiska o razvoju Kitajske, vse v zvezi s Sovjetsko zvezo. Po teh poročilih nikakor ne gre sklepati, da bi se obe veliki republiki odtujevali, marveč se nasprotno zblížujeta.

Sovjetska zveza je začela z oktobersko revolucijo leta 1917, Kitajska proslavlja oktobersko revolucijo iz leta 1949. Kitajska si je postavila za cilj, da naj preide preko začetnih težav, ko uvaja socialistični komunistični režim, pa naj enostavno posname skušnje Sovjetske zveze. Čemu trud, da sama poskuša, kar so Rusi že dognali. Ruska dejstva, ruske uspehe enostavno kot zrel plod presaditi na kitajska tla. To je bila in je ostala osnovna politika komunistične stranke, ki je seveda edina kitajska politična stranka. Če pa naj se posnema delo, je treba tudi delavcev, ki bodo znali to delo spraviti v življenje. Ker jih ni bilo dovolj doma na Kitajskem, so morali priti iz Sovjetske zveze in so res tudi prišli.

Torej—tehnično, gospodarsko, politično, strankarsko, pa tudi prav človeško sodelovanje.

L. Č.

UREDNIKOVA POŠTA

Ali ste registrirani za volitve?

Važne novembarske volitve se bližajo. Dolžnost vsakega državljanja je, da voli. So pa gotove določbe, ki jih mora vsak državljan upoštevati, da lahko voli. Prva teh je, da je vsak državljan registriran. Pomnite, da če niste registrirani, ne morete voliti!

Registrirati se morajo sledeči:

1. Tisti, ki niso se še registrirali.
2. Tisti, ki so postali novi državljani.
3. Tisti, ki niso vsaj enkrat volili od leta 1954.
4. Tisti, ki so novi prebivalci v okraju.
5. Tisti, ki so si spremenili svoje ime bodisi potom sodišča ali vsled poroke.

Registrira se lahko vsak državljan Zedinjenih držav.

Registrira se lahko vsak, ki bo star 21 let na ali pred 6. novembrom 1956.

Da bo omogočeno vsem državljanom biti registrirani, da bodo lahko volili pri novembarskih volitvah, bodo volilni prostori po vsem mestu odprti v torek, 18. septembra in sicer od 10. zj. do 2. popoldne in od 4. popoldne do 9. zvečer.

Državljan, ki bodo odsotni iz dežele in niso registrirani, se opozarja, da se gotovo registrirajo na 18. sept., da bodo lahko volili na 6. novembra.

John F. Kovacic,
Councilman 23. varde.

NAJDRAŽJI GOVORNIK

Na svetu je George Jessel, ki zahteva za en sam govor tudi po pet tisoč dolarjev, a dohva kljub temu vsak dan vabila iz vseh strani Amerike. V tridesetih letih, odkar je začel s poklicem govornika, ni minil teden, da ne bi imel dveh, treh ali več govorov na svečanostih, porokah in tudi na pogrebih. Jessel ni samo duhovit govornik, ampak tudi izrazit patetik in občinstvu kmalu privabi tako meh kakor tudi solze. Sam pogosto poudarja, da sta komika in retorika siamska dvojčka, in zato ni po njegovem mnenju nič čudnega, da po uspehi zdravnici na banketu lahko povsem upravičeno učinkovito nastopijo tudi ob grobu kake važne osebnosti ali pa v reklamni oddaji televizijske postaje. Njegova sposobnost gre tako daleč, da ga uporabljajo tudi posamezne politične stranke, da govori na njihovih zborovanjih. Sam Adlai Stevenson je nekoč dejal, da bi bil zelo srečen, če bi lahko vsaj enkrat v življenju imel govor, ki bi se po svojem uspehu mogel meriti z Jesselovim govorom.

Razen Stevensona sta Jessela zelo cenila tudi bivša predsednika ZDA Roosevelt in Truman, ki sta občudovala njegov govorniški talent. Ko je leta 1937 umrl slavni skladatelj George Gershwin, mu je na grobu govoril Jessel in še danes se v ZDA pogosto omenjajo in tudi citirajo njegove besede iz tega nagrobnega govora.

George Jessel je začel svojo kariero že leta 1925 kot komik odru nekega tretjerazrednega varieteteja. Tedaj ga je odkril ljubav New Yorku James Walker, katerega je Jesselova duhovitost tako presenetila, da ga je angažiral kot govornika pri svečanih banketih, ki jih je od časa do časa prirejela newyorška občina.

Jessel pa izhaja iz siromašne družine. Njegov oče je bil krojač v predmestju New Yorka in zaradi pomanjkanja sredstev svojega sina ni mogel študirati. George je svoje znanje pridobil

Sladoleđ Hipokratovo "zdravilo"

Ko postane toplo, pojedjo ljudje milijone in milijone porcij sladoleđa v raznih oblikah. Sladoleđ je udomačen po vsem svetu, a le redkokd se vpraša, odkod je pravzaprav doma in kdo ga je iznašel. Iznajditelj sladoleđa je starogrški zdravnik Hipokrat, ki je živel 400 let pred našim štetjem.

Hipokrat ni bil samo ustanovitelj klasične medicine, temveč tudi strokovnjak, ki je hotel izkoristiti vse, kar ljudem ponuja narava za uživanje. Uživanje leđu je po njegovem mnenju dobro vplivalo na obtok krvi. V njegovi dobi so sužnji napolnili s sadjem ali s sadnim sokom. To je bila prva oblika sladoleđa v stari Grčiji.

Iz Grčije je prišel sladoleđ v Italijo in odlični Rimljani, ki so bili veliki sladokusci, se moroda zanj ne bi bili brigali, če ne bi rimski zdravniki trdili, da je njihov poklicni tovariš Hipokrat s sladoleđem uvedel nepotreben in morda celo zdravju škodljiv razkoš. Kakor hitro so začeli rimski zdravniki govoriti o luksuzu, so se Rimljani za uživanje leđu zavzeli, ker so bili pač zavzeti za vsak razkoš in za potrato.

V razmeroma kratkem času je prišel sladoleđ v novih oblikah na mizo in v začetku 17. stoletja so nemški potopisci, ki so potovali po Italiji, pisali, da poznajo v Italiji že nad sto oblik sladoleđa. Iz Italije se je sladoleđ razširil po Franciji in prvi izdelovalec umetnega leđu v Parizu je bil Italijan Procopo Cultelli. Njegov sladoleđ je bil rafinirana mešanica sadnega soka in vode, ohlajena v snegu in pomešana z vinom. To vrsto tekočega sladoleđa so servirali v kozarcih in šele Američani so iznašli sedanje oblike sladoleđa. Do 19. stoletja so sladoleđ v raznih oblikah uživali samo premožni ljudje in precej let je minilo, preden je postal sladoleđ v Ameriki in drugod po svetu splošno osvežilno sredstvo. V Ameriki so začeli sladoleđ izdelovati v Texasu, prodajali pa so ga najprej samo v drogerijah in šele pozneje, ko je bil razširjen po vsej Ameriki, tudi v restavracijah in barjih. Iz Amerike so se nove oblike sladoleđa razširile po Evropi, dolgo pa ni nihče vedel, da je sladoleđ Hipokratova "medicina."

PAPIR IZ NYLONA

V Veliki Britaniji raziskujejo možnosti izdelave papirja iz nylona. Prva poročila pravijo, da so dosegli nenavadno dobre rezultate. Papir iz nylona je praktično neuničljiv.

MLEKOVOD

V Val d'Herens v Švici bodo napravili poskus, ki bo v slučaju dobrega rezultata imel za mlečno gospodarstvo velik pomen. Iz Alp nameravajo namreč napeljati v zbiralnice mleka v dolini cevovod za mleko. Del mlečnega voda so že napeljali iz 1650 metrov višine v zbiralnico St. Martin, ki leži 1407 m visoko. Cevi so enajst milimetrov debele in so iz materiala, ki je odporen proti razjedanju in ne pušča nobenega duha.

na nekem šestmesečnem večernem tečaju v ljudski univerzi, in to je vsa njegova šolska izobrazba. V poznejšem življenju je to pomanjkljivost izpolnil, učil se je tujih jezikov, čital domačo in tujo literaturo in se ukvarjal s številnim strokovnim študijem. Danes štejejo njegovo knjižnico med največje zasebne knjižnice v ZDA.

BRITANIJA IN LJUDJE TEMNE POLTI

LONDON—V Angliji ni rasnih pregraj v političnem smislu te besede, pač pa jih je nekaj prikritih na gospodarskem torišču. Londonske ulice so polne moških, žensk in otrok iz vseh dežel Commonwealtha, iz mnogih kolonij. Pomešani so med Angleže in žive z njimi skupno življenje. Po naključju se je tadopisnik seznanil z nekim Američanom, sosedom za mizo v restavraciji. In Američan mu je pripovedoval, da se je čutil, ko je preživel prvi dan v Londonu. Čutil se je angleški valuti, čutil neštetim mešanim parom, v glavnem črnem z belimi ženami, kar pa v Londonu ni vznemirja nobene pozornosti. Rasnih pregraj tu ni. Le na nekaterih manjših londonskih hotelih in penzionih vidi človek napise: "Oprostite—gostov drugih ras ne sprejemamo." Toda to so izjemni pojavi.

Tako je tu v Londonu, v Veliki Britaniji, v metropoli največjega kolonialnega cesarstva. Nekoliko drugače pa je v nekaterih kolonijah. Pozorišče Shakespearove tragedije o človeški ljubezni in človeških ovirah se je preselilo pred dnevi iz Italije pred nekaj stoletji v sedanjo Kenijo. Romeo ni mlad plemič, marveč bivši angleški policijski inšpektor, 25 letni George Dickens iz Northumberlanda, ki je delal zadnje čase v neki pekarni v Nairobiju. Julija ni plavalasa signorina, marveč temnopolta Margaret Muha, 22 letno dekle iz plemena Kikuju. Ljubezni niso nasprotovali nezadovoljni očetje, marveč kolonialne oblasti, ki so Georgu sporočile, naj zdaj, ko mu je potekla služba v Keniji, pospravi svoje stvari in neutegoma odpotuje iz dežele črncev v deželo belcev.

"Pravega razloga mi nečejo povedati, jaz pa ga poznam: Oditi moram, ker bi se rad poročil z Afričanko," pravi George.

Sodobna kenijska Romeo in Julija svoje nesrečne usode nista zaključila v smrtjo v kapelici. Ločila sta se skrivaj, med kolibicami naselja blizu Nairobija. Margareta pravzaprav niti razumela ni, kaj ji je George govoril.

"Spremeniti ničejar ne morem, toda svoje Margarete nikoli ne bom pozabil," je rekel bivši inšpektor.

To je samo majhna epizoda. Kako pa je na splošno? Laburisti pravijo, da je slabo. Na mnogih kolonialnih področjih, pravijo laburisti, je domačinom prepovedan vstop v hotele, restavracije, kinematografe in gledališča. Zanje so določeni posebni vhodi v poštne prostore in trgovine. Njihovi otroci morajo hoditi v posebne šole. V avtobusih imajo ločene oddelke, v bolnišnicah in v medicinski službi je uveljavljeno rasno razlikovanje.

Konec julija je objavila Laburistična stranka brošuro o svojih nazorih o kolonialni politiki. V njej ugotavlja, da so v nekaterih kolonialnih posestih dosegli precejšen razvoj v primerjavi s prejšnjimi časi, da pa na splošno še zdaj velja v več morskih posestih pravilo, da morajo biti izpolnjene predvsem želje zelo privilegiranih belcev. Tudi glede zemlje domorodcev se ni nič spremenilo. Belci jo kupujejo od njih ali pa so jim jo kar odvzeli. Belci žive neprimerno bolje od domačinov. Metode so se tudi v kolonijah bolj ali manj spremenile. Miselnost in rasno razlikovanje pa sta ostala.

Kako močna je ta miselnost, se je nata dopisnik prepričal, ko je naletel nanjo v neki koloniji, in sicer tam, kjer se je najmanj nadejal, namreč na Cipru—v Evropi. V Nikoziji sta grško-turški okraj in okraj pretežno angleških prebivalcev dva svetova.

Laburisti pravijo, da jih je navdihnili njihov "demokracijski socializem" in da so za to, da bi Velika Britanija položila temelje popolne demokracije na tistih področjih, "za katera je odgovorna in ki so pod njenim močnim vplivom." Po mnenju laburistov bi se moral v kolonijah najprej razviti duh nacionalne zavesti in odpraviti bi moral kategorizacijo na Evropejce, Afričane, Kitajce, črnce, belce, ljudi rjave in žolte rase. Vsak človek bi moral biti enakopraven, ljudi ne bi smeli deliti na pripadnike te ali one rasne skupine. Namesto poskusa z "večrasnimi skupnostmi," v katerih žive razne rasne skupine druga ob drugi in sodelujejo, bi bilo treba po mnenju laburistov upostaviti "množično družbo," v kateri bi vse te skupine polagoma pozabile na svojo in tujo raso in barvo kože ter začele kot posamezniki in človeška bitja živeti skupaj kot celota, kot homogena družba.

To so osnovna načela. Praktično pa bi bil program naslednji: Prvič, prebivalcem vsakega kolonialnega ozemlja bi pripadala pravica, da sami odločajo o ustavi, ki jo žele, in sicer prek volitev s splošno volilno pravico polnoletnih in po sistemu "en človek, en glas." Različni pogoji in razmere bodo zahtevale tudi različna pota in načine, pa tudi prehodna obdobja. Ne glede na vse to pa bo treba enakost teh skupin priznati, kar je "podlaga, trajna podlaga za demokracijski razvoj." Drugič, vsaka ustanova socialnega značaja, zgrajena tako ali tako s sredstvi iz javnih darjav, bi bila dostopna vsem po načelu enakega postopka in pravic. Odpravili bi sleherno rasno razlikovanje, v šolah, v zdravstveni službi in sploh na vseh področjih. Tretjič, vsako rasno razlikovanje bi onemogočili z odločnimi akcijami in kontrolo angleške vlade. Različni postopek bi ohranili samo v primerih, ko je tej ali oni skupini potrebna zaščita, in sicer samo dokler

traja ta potreba. Četrtič, hi trejtri gospodarski razvoj razvitih kolonij je nujno potreben. V sklopu takšne dejavnosti vladnih organov bi bilo poostvo, da se v nobeni dejavnosti ne bo pojavilo rasno razlikovanje, marveč nasprotno, da bodo vse rasne skupine enako vključene v gospodarsko življenje in usposobljene za popolno sodelovanje v njem.

Brez teh ukrepov po mnenju laburistov ni moč ugodno urediti kolonialnega vprašanja. Laburisti vsekakor dobro čutijo, kako zelo sta zmanjšana nepetost na svetu in konec hladne vojne potisnila to vprašanje v ospredje. Sedanje stanje pa je po njihovem mnenju spet vir odpora proti vlogi in predstavnikom Velike Britanije v prekomorskih posestih. Če bi se to stanje nadaljevalo, bi utegnilo nekega lepega dne potisniti razvoj kolonialnega vprašanja s poti angleških koristi in vpliva.

Kolonialni program laburistov bržeas navdihujejo tudi skrbi za Commonwealth, torej eden izmed glavnih temeljev angleške svetovne politike. Proti srdobeznim težnjam, ki jih je čutili občasno na raznih področjih, zdaj bolj zdaj manj, bi bilo treba postaviti nekakšne nove, dodatne povezovalne činitele, bolj privlačne in bolj napredne koncepcije, na primer glede usode kolonij in odnosov med rasami. Naposled, sodobni svet je postal svet tekem, tekmovalneje v preziranju in antagoniziranih popušču, morda bo tudi prenehalo ali pa se vsaj omejilo tekmovalje v oboroževanju. V takšnih razmerah, spričo takšne spremembe v položaju stopa v ospredje tekma za pridobitev sveta, v kateri velesile niso več edini činitelj. Laburistična stranka je hotela, da bi Velika Britanija te sodobne tekme na državnem torišču ne izgubila, kakor je tudi laburisti kot glabanje ne žele izgubiti na ideološkem torišču. Sicer pa tudi prihodnje volitve, angleška stvarnost in javnost same v marsičem zahtevajo nove ideje.

Blagoje Lazić.

ŽENSKÉ BLUZE ZA EN DOLAR

V Ameriko prihajajo iz Japonske. Delajo veliko konkurenco ameriški tekstilni industriji. Japonska industrija dela svetovno konkurenco tudi angleški, francoski in nemški industriji. Te industrije sicer protestirajo, se branijo, Japonci pa prodirajo. Japonske jelekne prodajajo jeleklo v južnovzhodno Azijo in Južno Ameriko, japonske ladjedelnice so močne tekmovalke angleških in nemških. Imajo naročil za \$540,000,000. V letu 1952 so jih imele le za \$15,000,000.

Japonskih ženskih bluz je šlo v Ameriko lansko leto za vrednost \$464,018,000, ali več kot za polovico uvoza leta 1954. Ne samo bluze, tudi moške srajce prihajajo iz Japonske na ameriški trg. Posebno športske. Japonci so poplavalji ameriški trg z blazinami, vse pa po nizki ceni. Japonska svila se silno uveljavlja na ameriškem trgu.

Posebno poglavje zasluži japonska ženska bluz za en dolar na ameriškem trgu. Ozadje je zanimivo. Po vojni so ameriški industrijalci sami svetovali Japonscem, da naj se industrijsko dvignejo, da bodo razvili industrijo, sami sebe vzdrževali in ne bo treba pomoči ameriškega dolarja, ki gre končno iz žepa vsakega ameriškega davkoplačevalca. Pokazali so jim konkretno kaj naj izdelujejo, posebno v tekstilu. Japonci so jih poslušali in začeli s produkcijo ženskih cenjenih bluz. Te bluze so prišle na ameriški trg prvič leta 1952 in sicer 38 ducatov. Amerikanci so jim priznali dobro kvaliteto in nizke cene. Izvoz teh bluz je fanatastično rasel. V letu 1954 je znašal 214,266 ducatov, v letu 1955 štiri milijone ducatov!

Ameriška tekstilna industrija se je čutila, kakor, da ji nekdo stopa na prste. Pri ameriških produkcijskih stroških, del teh stroškov so delavske mezde, bi se enaka bluz, napravljena v Ameriki, prodala po najnižji ceni \$1.79. Japonci držijo ceno en dolar. Kako je to mogoče?

Na Japonskem dve mladi delavki lahko napravite na dan 40 bluz, vsaka delavka zsluži pri tem \$1.10. Japonci zaposlujejo pri izdelavi tega blaza samo mlade Japonke v starosti od 16-25 let. Mnoge od njih tudi dolgo ne zdržijo in gredo domov. Če se poročijo, ne morejo več delati.

Povprečna mezda delovne moči v ameriški tekstilni industriji je \$1.40 na uro, ali desetkrat višja, kot ona na Japonskem. Japonska nima tako močno unijsko organiziranega delavstva, na drugi strani število Japoncev tako hitro narašča, da jih je danes že 90 milijonov in sta Japonci ali Japonka vesela, da dobita kje delo.

V ameriški industriji ženskih bluz dela 30,000 delavk, ki so unijsko organizirane. Tudi ta unija opozarja oblasti, da bo japonska konkurenca vzrok, če bodo te delavke enkrat na cesti.

Pogajanja grede med vlado v Washingtonu in vlado v Tokiju na Japonskem. Menda naj bi se dovolilo Japonci, da lahko izvozijo v Ameriko na leto določeno kvoto namreč 2,500,000 ducatov bluz.

Nekatere trgovine na ameriškem jugu hočejo odvrniti kupovalca in kupovalko od japonskega blaga, pa v izložbeno okna dajejo na japonsko blago znak, da blago ni domače, ampak japonsko. Torej? Japonska je proti tej grdi navadi, izraz je njen, seveda protestirala.

Gusarska vojna zaradi ženske

V burni zgodovini starega pomorskega mesta Perasta v zalivu Boka Kotorske je bilo leto 1747 dokaj kritično. Ni šlo le za nadaljnji obstoj mesta, marveč so resno govorili o tem, da bi lahko prišlo zaradi spopada na morju, ki je bila vanj zapletena tudi neka lepa Peraščanka, do resnega spora med Turčijo in Beneško republiko. Moža za lepoticu, znanega peraskega gusarja kapitana Krila, so ubili ulcinjski gusarji decembra 1746 na francoski ladji pred Dračevim.

Ob tem napadu so ulcinjski gusarji na francoski ladji zajeli ženo in hčerko kapitana Krila ter ju poslali v harem skadrškega paše Avdije. Takrat so gusarji odnesli tudi številne dragocenosti, ki so bile last kapitana Krila in njegovega spremstva. Zaradi uboja kapitana Krila ter ugrabitve njegove žene in hčere je v kratkem prišlo do vrste spopadov med gusarji Peraska in Ulcinja. Grozila je nevarnost, da bodo ti spopadi še številnejši. Beneški republik, pod čigar vladavino je bil Perast, to ni šlo v račun, ker si je želela dobre odnose s Turčijo. Zato je dobila beneška mornarica povelje, naj obkroži Perast in prepreči plovbo jadrnic tega kraja. Ta ukrep je zelo zadel Perast, ki je izgubil tudi dotedanje koncesije za trgovanje na področju albanskega primorja.

Med blokado je občina v Perastu poslala skadrskemu paši posebnim slom odkupnino 400 zlatnikov za ženo kapitana Krila in za njeno hčer. Paša je sicer pristal, da bo obe ujetnici izpustil, vendar je zahteval višjo odkupnino. Ko sta to vprašanje reševala beneški provdar in skadrski paša, je žena kapitana Krila že dopotovala v Kotor, kjer so jo namestili v neki hiši, vendar so ji prepovedali prosto gibanje. Toda v noči 7. decembra 1747 so prebivalci Perasta ženo na skrivaj odpeljali iz mesta in jo skrili na varnem kraju. Njen beg je povzročil veliko ogorčenje Turkov in je porta menila, da je to lahko zadosten razlog za napoved vojne Beneški republik. Da ne bi do tega prišlo, so Benečani po svojem diplomatskem zastopniku v Carigradu začeli neposredne razgovore z odposlanci skadrškega paše in si prizadevali, da bi to vprašanje rešili na mirnem način. Do tega je v kratkem tudi prišlo.

Zaradi bega lepe Peraščanke in težav, ki jih je s tem povzročila, so bili Benečani seveda zelo zlovoljni na Perast. O tem dogodku je razpravljala dne 9. decembra 1747 tudi beneški senat in je znan kot "primer Grilovica." Seja senata je bila zelo burna. Ko so po živahni razpravi in splošnem prepiru o "primeru Grilovica" in mesta Perasta glasovali, so z večino glasov zavrnili predlog za kaznovanje Perasta. Ta zanimivi dogodek iz burne zgodovine starega Perasta je omenjen tudi v narodni pesmi, dr. Anton Verona iz Prenja pa ga je opisal v posebni knjigi pod naslovom "Grilovica."

—Ljudska Pravica

TEŽKA IZBIRA V veliki modni trgovini v Stockholmju so v oddelku za damske klobuke instalirali ure stoparice, ki natančno kažejo čas, ki ga stranka porabi od pomenjanja klobukov do nakupa. Ženska, ki se odloči za nakup v manj kot desetih minutah, dobi dvajset odstotkov popusta. Čim več minut od določenih deset poteče, toliko manj odstotkov popusta dobi. Po dvajsetih minutah neodločnosti pa mora kupec plačati polno ceno, brez vsakega popusta.

Tovorno pristanišče v Beogradu

Donava in Sava, ki sta jugo-glavni plovni reki, sta ustvarili v Beogradu zelo ugodne pogoje, da bi lahko postal veliko pristanišče za domači in tuji blagovni promet. Po Donavi je Beograd povezan z zahodno Evropo in njenimi morji, prav tako pa tudi s Črnim morjem in Sredozemljem. Že pred vojno je bil Beograd z improviziranim in primitivnim pristaniščem največja tovorna luka v državi, saj je blagovni promet preko beograjskega pristanišča prekašal skupni promet Sušaka in Splita, —dveh jugo. največjih morskih pristanišč. Danes prav tako prekaša na ne mnogo razširjenem in moderniziranem savskem pristanišču predvojni blagovni promet in se tako nahaja Beograd kot luka na drugem mestu, takoj za Reko, ki je glavno uvozno in izvozno pristanišče.

Sprememba generalnega plana Beograda, izgradnja novega savskega mostu in planiranje velikega sprehajališča na dosegljivem savskem pristanišču, so narekovali potrebo po izgradnji novega tovornega pristanišča z ugodno lokacijo. Po načrtih bodo novo pristanišče zgradili na desnem bregu Donave, med sedanjo električno centralo in pancévkim mostom. Novo pristanišče ne bo samo rečno pristanišče, temveč bodo tamkaj pristajale tudi rečno-morske ladje. Izvršni svet Srbije je že soglasen s programom investicijske izgradnje tovornega pristanišča na Donavi in je v ta namen že odobrena vsota 5 milijard 768 milijonov 668 tisoč dinarjev. Novo pristanišče, ki bo v glavnem iztovornega značaja, ker bo služilo predvsem za preskrbo mesta, bo lahko samo iz uvoza sprejelo letno

okrog 280 tisoč ton blaga ter bo na ta način močno razbremenilo železniški promet. Samo pristanišče bo tri kilometre dolgo in bo na njem 29 iztovornih mest. Večji del bodo imeli odprte pomole, na katerih bodo zgrajeni veliki žerjavi, da bo tako natovar in iztovor popolnoma mehaniziran.

Popolna mehanizacija je nujna, ker bodo transportirali v glavnem blago, kot je premog, les, gradbeni material, žitarice in drugo. Poleg obalnega pomola, ki bo služil za natovarjanje in iztovarjanje blaga, računajo tudi na gradnjo bazenskega pristanišča, kamor bodo prihajale ladje v primeru slabe vremena. Bazeni za pristajanje ladij bodo vzporedno z bregom, da bo istočasno mogoče natovarjanje oziroma iztovarjanje večjega števila ladij. Pogosti vetrovi in valovi ne bodo mogli več ovirati ladij, zasidranih v bazenih, da bi le-te ne mogle natovarjati blaga. Bazeni bodo tako veliki, da bodo tudi velike ladje in največji vlačilci lahko nemoteno manevrirali.

Gibljivi žerjavi, transporterji in bagri bodo ne samo olajšali blagovni promet, temveč ga bodo tudi pospešili. Prav tako bodo poleg odprtih skladišč za les, gradbeni material in drugo blago, zgrajeni tudi pokriti skladištni prostori. Moderni silosom ter hladilnica, ki jo že gradijo poleg pristanišča, bosta koristno dopolnila to našo bodočo največjo luko.

Novo pristanišče na Donavi bo v mnogotero olajšalo preskrbo Beograda. Že danes nekaj trgovskih podjetij računa na to, da bo s pomočjo konvojev preskrbovalo Beograd z zelenjavo iz bližnje okolice Donave, Save in drugih plovnih rek, kar bo znatno ceneje kakor transport po železnici ali s kamioni. Tudi kmetijske pridelke

iz Vojvodine in nafto, ki bo kmalu pritekla iz vojvodinskih polj, bo mogoče laže in ceneje transportirati z ladjami kakor z železnico. Poleg vsega tega bo imelo pristanišče tudi velik ekonomski pomen za mesto. Skozi pristanišče bodo namreč prihajale mnoge tuje in domače ladje, kar bo mestu zagotovilo znatna finančna sredstva, ki jih bo mogoče uporabiti za nadaljnji napredek mesta.

Izgradnja pristanišča bo rešila tudi vprašanje donavskih bregov. Često se je dogajalo, da je voda spremenila korito ter je bila na ta način že nekajkrat ogrožena električna centrala in tovarne, ki so zgrajene na obeh bregovih Donave. Z izgradnjo pristanišča bo desni breg popolnoma reguliran ter bo na ta način omogočena gradnja novih tovarn, ki jih prej nismo gradili samo zaradi tega, ker je voda neprestano spodjedala breg.

Rečni promet, ki ima v teh krajih veliko bodočnost, bo dobil z novim pristaniščem še mnogo večje možnosti. Tako bo Beograd lahko po prometu prav kmalu dosegel Regensburg, Dunaj in Lienz. Prav nič ne bo zaostajal za jugo. morskimi pristanišči, ker se bo preko njega razvijal ves blagovni promet z obrežnimi donavskimi državami in z državami, ki so z Donavo povezane s karali. Tako bo postal Beograd, mesto na bregovih dveh naših velikih rek, prav kmalu tudi pomorsko pristanišče, ki bo povezovalo države Srednje in Zahodne Evrope preko Črnega morja s Sredozemljem in oceani.

—Slovenski Poročevalci

V NAJEM

se odda poštemu moškemu opremljeno sobo s kuhinjo. Vprašajte na 6600 Bliss Ave., zadjaj v mali hiši.

Pol stoletja važne ustanove

Leto, ki je poteklo 50 let, odkar je začela poslovati federalna institucija, imenovana Food & Drug Administration. V področje te administracije spada kontrola in licenciranje živil, zdravil ter šminke in drugih toaletnih predmetov. Na kratko rečeno je naloga te administracije čuvati občinstvo, da se ne zastrupi s pokvarjenimi živilji, z zdravili, šminkami in sličnim blagom, ki pride v prodajo.

Pred pol stoletjem je mnogo prebivalcev Zedinjenih držav periodično trpelo na akutnem vnetju prebavil, driski, bljuvanju in krčih. Tudi poznejši predsednik Theodore Roosevelt je večkrat trpel na tej bolezni, ki so jo takrat imenovali cholera morbus. Znanstveniki so se trudili dolgo časa, da so splošno občinstvo prepričali, da omenjena bolezen izhaja iz uživanja na en ali drugi način pokvarjenih živil.

Naprav za zmrzovanje živil, kakršne imamo danes, takrat ni bilo. V deželi se je razvijala industrija in več in več ljudi je postalo odvisnih od živil, ki so jih pripravljale in pakirale različne živilske industrije, brez pravega nadzorstva, ter jih pošiljale na večje daljave. Pri tem se je mnogo živil pokvarilo in pokvarjena živila so v največ primerih strup.

Tako je prišlo, da je zvezni kongres leta 1906 ustanovil Food & Drug Administration. Tozadevno postavijo je 30. junija 1906 podpisal takratni predsednik Theodore Roosevelt.

Od takrat naprej ta ustanova inspiciira letno za okrog 60 tisoč milijonov dolarjev vrednosti živil in drugih v njeno področje spadajočih produktov. Vsak teden vzame povprečno 98 ton pokvarjenih živil iz pro-

meta; dovolj za zastrupljenje 131.000 ljudi. Letno licencira okrog 600 novih zdravil in do 5.000 vrst izboljšanih.

Proizvajalci in prodajalci, ki ne upoštevajo odlokov omenjene federalne administracije, so naznanjeni federalnim sodiščem v nadaljevanje postopanja. Leta 1955 je bilo 1300 takih primerov pred sodišči in 98% odstotkov se jih je podalo brez ugovora. Pri ostalih 2% je administracija izgubila tožbo le pri eni petini.

Proizvajalci in prodajalci, ki so spoznani krivim glede na pokvarjena ali nesnažna živila, zavajalna zdravila ali lepotilne predmete, ki se rabijo v toaleti, so dostikrat obsojeni na občutne denarne in včasih tudi na zaporne kazni.

Na ta način federalna Food & Drug Administration že nad pol stoletja ščiti zdravje državljanov. Nesmiselno bi bilo trditi, da je stoprocentno uspešna, vsekakor pa je neoporečno dejstvo, da je očevala zastrupljenja in bolezni milijone ljudi. Nič ni perfektnega, toda na splošno se lahko zanesemo, da živila, zdravila in lepotilna

Hiše naprodaj

Prodaja se 2 hiši na eni loti. Prednja hiša ima 6 sob, zadnja 7 sob. Nahajati se na 1164 E. 61 St.

2 hiši na eni loti

1006 E. 63 St. Prednja hiša je lesena za 3 družine; zadnja je zidana za 4 družine. Na 1008 E. 63 St.

Pokličite PR 1-2150

Naprodaj v Mentor

1 akra zemlje, prenovljena hiša s 5 sobami, 2 spalnice, sprejemnica z ognjiščem, obednica in kuhinja. Vse na enem nadstropju. Klet ima nov fornec, nove cevi in vse nove električne žice. Ne potrebuje nikakih popravil. Hiša je prazna in se lahko takoj vselite. Cena \$12,700.

Za podrobnosti pokličite KE 1-0034 ali KE 1-3681

sredstva, ki jih kupujemo, niso zdravju škodljiva, če jih prav rabimo. Nekaj izjem pa je lahko povsod.

—NEW ERA, glasilo ABZ

POLNOČNO SONCE ZAJAMCENO

Skandinavske turistične družbe so svojim gostom zagotovile pogled na polnočno sonce ne glede na morebitno oblačno vreme nad severno Norveško in švedsko. Letalska družba prireja vsak dan razen nedelje posebne izlete z letali, ki nad oblačni poletijo čez 66. severni vzporednik. Izlet se navadno začne v Kjobnhavnu ali Oslu, izjemoma pa tudi v Stockholmu. Letala imajo posebne kabine z normalnim zračnim pritiskom, tako da je vožnja prijetna navzlic velikim višinam.

MAGICAL MARVELS are explained by Norwood Smith as a swashbuckling beggar-poet to lascivious Lalume, Baghdad's loveliest temptress, played by Libi Staiger in Musicarnival's current show, "Kismet," lavish Arabian Nights tale and final production of the tent theater's 1956 season. Smith, who is making his first Musicarnival appearance, starred on Broadway in "Can-Can" and "Silk Stockings." Also appearing in "Kismet," which is studied with such hit tunes as "Stranger in Paradise" and "Eaubles, Bangles, and Beads," are Jack Ringstad and Stephanie Augustine with a top-notch supporting cast and exotic dance stars Mara and Jean Coates.

Advertisement for MIHALJEVICH BROS. COMPANY, 6424 ST. CLAIR AVENUE - CLEVELAND 3, OHIO. Includes product lists, prices, and contact information.

"Opatov Praporščak"

Spisal FR. REMEC

Nadaljevanje

—Premilostni gospod opat, je rekel kaplan, ravnokar je prišel v grad Rovana s svojim vednim spremljevalcem Matijem. Vsled silnega naliva ni šel dalje, nego se ustavil tu in prosil oskrbnika za prenočišče. Tudi je rekel, naj se nikomur ne pove, da je v gradu, ker je silno truden od dolgega pota.

—Odkod je pa prišel? je vprašal opat.

—Meni je rekel, da iz Reina, toda Matija mi je pri kupici vina povedal, da sta bila na Dunaju. Zdaj bi bila najlepša prilika, da bi Rovana prišli in ga spravili na varen kraj in če želite —

—Ne, prijatelj, je dejal opat, to ne gre. Zdaj to ne gre več.

CHICAGO, ILL.

FOR BEST RESULTS IN ADVERTISING CALL DEarbron 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

HOUSEHOLD HELP — COOK

Catholic Rectory, Stay.
Terrace 2-5191

PET SHOP —

Good established business, Fully equipped and stocked. Profitable business. Owner will sacrifice for only \$7,500 on account of illness.
Call UNiversity 4-8448 Evanston

REAL ESTATE

INCOME PROPERTY —

La Grange, 4 room, new sun room, bath, large kitchen. Upstairs: 2 bedrooms, living room and bath. Large electric kitchenette unit. Newly screened porch. Fenced yard. Decorated throughout. 85 ft. lot. Hard floor.
FLeetwood 2-4817

3-NADSTROPNO zidano poslopje, trgovina in 2 stanovanji po 6 sob. Klet pod vsem poslopju. Se mora prodati, da se uredi zapuščino. Mesečni dohodek \$200.

4327 W. 26 St.
IRving 8-5389

LASTNIK PRODAVA fari St. John Fisher, Colonial hiša s 5 1/2 sobami. Keramične ploščice v kuhinji in kleti. Ognjišče, gorkota na vročo vodo, rekreacijska soba obita z grčevno smrekovino, bar, garaža za 2 avta in stranski dovoz. Se lahko vidi po dogovoru. Pokličite

Hilltop 5-1177

DOMESTIC HELP

GENERAL HOUSEWORK —

Stay. Good home. 5 in family. 3 school age children. Salary \$30 week to start.
AMBassador 2-1952

COOKING, GENERAL HOUSEWORK — Stay. Own room, TV. Pleasant surroundings.

Wilmette 4448

TAVERN and LIQUOR STORE in heart of Chain-O-Lakes, 50 miles N.W. of Chicago on highways 21 and 83. Good transient corner. Priced for quick sale. By owner. Good winter and summer business.

Antioch 380

W O M A N

for GENERAL HOUSEWORK and COOKING

UNDER 50 OWN ROOM, BATH and TV REFERENCES REQUIRED TOP SALARY MUST LIKE CHILDREN — Phone —

FOrest 9-6759 in RIVER FOREST

Vojvodinja Virida bi mi tega nikdar ne odpustila. Ali nekaj drugega bi Vas prosil.

—Ukazujte, premilostni gospod opat, je z veliko ponižnostjo rekel grajski kaplan.

—Stopite k Rovanu in recite mu, da bi rad z njim govoril. Pripeljite ga v sobo moje sestre. Tam bodeva sama.

—Tako grem, je odgovoril grajski kaplan in se odstranil iz dvorane. Kmalu za njim je šel tudi opat, a ni se še dolgo mudil v Margaretini sobi, ko je vstopil Andrej Rovana.

XXXVII.

Opat Albertus je peljal Rovana v zadnjo sobo Margareti odkazanih prostorov, češ, da ju tu ne bo nihče mogel motiti. Iz previdnosti je bil Rovana dal Matiji migljaj, naj za vse slučaje ostane v njegovi bližini, ker se mu je zdelo, da opat vendar poskusi kako nasilstvo.

Albertus in Rovana sta si nekaj časa molče stala nasproti in drug drugega motrila, kakor bi hotela uganiti misli in čustva, ki ju navdajajo.

—Želeli ste z menoj govoriti, je končno znil Rovana.

—Da, gospod Rovana, je sedaj dejal opat in s sladkim usmevom pristavil: Naš Gospod Zveličar uči, da moramo sovražnikom odpustiti, in jaz se rad uklanjam tej zapovedi.

—Gospod opat, je prekinil Rovana ta uvod, ali bi ne bilo bolje, da govoriva odkrito in brez vseh zvižajev? Vaaj zdi se mi, da tudi Vam te fraze ne prihajajo iz srca in da jih le rabite vsled privzgojene navade, kakor obče duhovnik.

Opat so te ostre besede jako neljubo zadele, ali bil je mojster v pretvarjanju in se ni dal lahko ugnati.

—Krivico mi delate, gospod Rovana, veliko krivico, je vzdihuje odgovoril in s povešenimi očmi hodil po sobi. Moje seme je slabo in moja kri je vroča. Časih me res premagajo strasti in tedaj pozabim na zapovedi našega Zveličarja in na ukaz naše presvete cerkve.

—Hinavec, je šepetal Rovana sam sebi in z vidnim preziranjem sledil po sobi šetajočemu se opatu z očmi.

—Ne tajim, da sem posebno Vam, gospod Rovana, storil velike krivice, je nadaljeval opat. To mi je resnično žal. Poznam vas, da ste odkrit mož in pošten in zato bi storjeno krivico rad popravil.

Rovana se je molče priklonil, a ni ničesar rekel.

—Odpustiva torej drug drugemu in bodiva zopet prijatelja, je rekel opat, in stopivši pred Rovana, mu je ponudil roko.

Rovana pa se te roke ni dotaknil, nego hladno dejal:

—Kar ste Vi meni storili, se sploh ne more odpustiti. Vašega odpuščanja pa jaz ne potrebujem. Moja vest mi pravi, da nisem ničesar krivičnega storil.

—Torej nečete biti moj prijatelj? je siknil opat. Prav! Ostanete torej moj nasprotnik?

—Da, gospod opat! Odkritosrčno Vam povem, da bom do zadnjega diha z vsemi močmi delal, da Vas odstranijo iz Zatičine, ker niste vredni, da ste duhovnik, kaj še, da ste opat. Vaše roke so krvave in če bi Vas hotel priznati kot božjega namestnika, bi moral izgubiti vero v Boga.

Opat je postal blede kakor zid, v obeh pa mu je zažarel ogenj sovraštva. Neustrašeno je postal Rovana pred njim in se ni ganil.

—Tako govoriš z menoj, dečko, je hreščal opat in s tresočo roko prijel Rovana. Dobro! Hotel sem biti velikodušen! Ali jaz znam biti tudi strašen. Čuvaj se!

—Storili ste že vse, kar ste mogli, da bi me ugonobili, je mirno rekel Rovana. Stregli ste mi celo po življenju in najeli posebene morilce. Vem, da bodele tudi zdaj poskušali vse, da me uničite. Vaše grožnje so torej nepotrebne. Eno pa Vam povem. Dokler bom živ, bom delal na to, da Vas odstranijo iz Zatičine. In povem Vam tudi, da se le iz posebnih ozirov ne ravnam po načelu: oko za oko, zob za zob!

—Iz posebnih ozirov! se je rogal opat. Kolika veikodušnost! Ta posebni ozir se pač imenuje Margaretina pl. Lindek, kaj ne?

—To je moja stvar, je ostro odgovoril Rovana. Resnica pa je, da le iz posebnih ozirov nisem poiskal tistega zadoščanja, ki mi gre.

—Hvala za toliko velikodušnost, se je smejal opat, ali tvojih posebnih ozirov ne potrebujem, oko za oko—zob za zob!

Opat se je obrnil in ponosno odšel, Rovana pa so zdaj premagala njegova čustva, padel je na stol in uprl glavo v roke.

Matija je bil videl opata oditi in je zdaj previdno odprl vrata.

—He, Rovana, ali si tu? je vprašal polglasno.

—Tu sem, se je oglašil Rovana. Idi in pripravi konja, da greva domu.

—Zdaj ponoči? se je čudil Matija. Poprej te pa ni bilo naprej spraviti! Kaj pa ti je hotel opat?

Rovana mu je na kratko povedal, kaj se je zgodilo med njim in opatom.

V tem so se odprla vrata in vstopila je v sobo Margaretina. Bila je razburjena in zasopla. Uzrši Rovana, je vzkliknila:

—Hvala Bogu—da Vas še dobim!

—Oprostite, gospodična, je rekel Rovana spoštljivo, da sem se upal priti v Vašo sobo...

—Vem, da Vas je moj brat sem poklical, mu je segla Margaretina v besedo. Slučajno sem slišala, kaj je brat povedal vojvodinji o svojem pogovoru z Vami.

Matija je sprevidel, da je njegova navzočnost nepotrebna in se je vsled tega splazil iz sobe.

—Prišla sem, je nadaljevala

Margareta, da Vas nekaj prosim.

Ukazujte, gospodična, je rekel Rovana.

Margareta je bila v vidni zadregi in ni vedela, kako bi nadaljevala. To je obudilo Rovanova pozornost in obšel ga je sum, da se nekaj proti njemu pripravlja.

—Kaj je Vaša želja, je vprašal Rovana in stopil k Margareti. Rahlo jo je prijel za roko in ni mu branila.

—Prosim Vas, je zdaj rekla Margaretina, da greste koj sedaj iz grada. A tako, da Vas nihče ne opazi. Splazite se na vrt in odidite peš. Lepo Vas prosim.

—Ali se pripravljate name napad? je vprašal Rovana.

—Kaj se pripravljate, tega ne vem natančno, izvedela sem samo, da je opat ukazal Vas prijeliti, ko pojedete od tod. Na dvorišču Vas čakajo, a če greste na vrt, Vas nihče ne vidi. Noč je temna in dež lije.

—In Vi ste me prišli svari, Vi? je dihnil Rovana in čustvo blaženosti mu je objelo dušo. Stisnil je Margaretino roko na svoje srce in jo potem vroče poljubil.

—Idite, da Vam odprem vrata na vrt, je šepetala Margaretina, in Rovana je čutil, kako je trepetala po vsem životu.

Previdno sta šla po stopnicah dol v sobo, odkoder je bil za vojvodinjo napravljen izhod na vrt. Matija je šel ven, Margaretina in Rovana sta ostala sama.

—Margareta! je dihnil Rovana in pritisnil ljubljeno dekle na svoje prsi ter jo poljubil na čelo. Za trenotek je naslonila svojo glavo na njegovo ramo in uživala slast prvega objema, potem pa se mu je iztrgala iz rok.

—Ne upajte ničesar, je dejala, Vi ste sovražnik moje rodovine, jaz pa sem od danes nevesta Jošta barona Galla.

XXXVIII.

Margareta je vojvodinji odkritosrčno povedala, da je Rovana pomagala pobegniti iz grada. Pripravljena je bila na ostra očitanja, in se zato ni mogla prečuditi, da se ji je vojvodinja začela prav prisrčno zahvaljevati in jo zagotavljal, da ji te usluge nikdar ne pozabi. Izkazalo se je, da vojvodinja ni vedela ničesar o opatovem naklepu. Opat ji je bil samo povedal, da je slučajno naletel na Rovana in se hotel z njim sprizniti, Rovana pa da mu je grozil s smrtjo. Opat pa

ni prevaral samo vojvodinje, nego tudi njene ljudi, ko jim je naročil, naj se polaste Rovana in ga spravijo v ječo zatiškega samostana.

Vojvodinje se je polastila velika nevolja do opata. Ko se je naslednjega dne opat zopet pripeljal v Sent Lambert, ga vojvodinja niti sprejeti ni hotela, nego mu je sporočila po Margareti, da pretrga z njim vsako občevarje in si enkrat za vselej prepoveduje njegove obiske.

Opat ni mogel razumeti, zakaj da se je vojvodinja nanj tako razljutila, saj je sicer vedno odobraval njegove ukrenitve, tudi če jih je storil brez njene vednosti.

—Vojvodinja mora imeti kak poseben vzrok, da se tako zavzema za tega Rovana, je menil opat, ko je sedel sam pri Margareti.

Začel je svojo sestro prav previdno, kakor je že znal, izpraševati o različnih posamičnostih, iz katerih bi mogel sklepati na ta vzrok. Margaretina pa mu ni ničesar prikrivala, nego mu povedala, kako je vojvodinja z Rovanom radovoljno občevala, kako ga je vedno vabila v Sent Lambert in ga sploh nenavadno odlikovala.

—To so pa jako zanimiva stviri, je vzkliknil opat, ko je Margaretina končala svoje pripovedovanje. Zdaj šele spoznavam, kako sem bil kratkoviden, da sem se v zadnjih mesecih tako

malo zanimal za dogodke v Sent Lambertu. In obrnivši se k svoji sestri, je dejal: Kaj ne spoznavam, iz kakih vzrokov se vojvodinja tako zavzema za Rovana.

—Ne, je odgovorila Margaretina.

—Zaljubljena je vanj, je grohotaje vzkliknil opat. Ko bi ne bila zaljubljena, bi se preklicano malo zmenila za tega Rovana, kajti dobrosrčna ni bila nikdar.

Margareta je strmela in bridka čustva so ji zalila srce. Sama ni umela, kako da ni že prej spoznala, da je vojvodinja zaljubljena v Rovana, a sedaj ji je bilo hipoma jasno, da je opat pogodil resnico in spomnila se je na nebroj malenkostnih dogodkov, ki so to potrjevali.

Opat je bil mož, ki je v vsakem položaju z bistrim očesom spoznal, kako mu je nastopati, da varuje svojo korist.

—Margareta, ti mi moraš pomagati, se je obrnil k svoji sestri. Jaz potrebujem vojvodinjo, oziroma njeno podporo. Rovana

ZAVAROVALNINA

na HISO BIZNES - AVTO - ŽIVLJENJE

Pomnite, da kakršnokoli zavarovalnino vi potrebujete, vam jo lahko preskrbi

DANIEL STAKICH
815 EAST 185th STREET
poleg
St. Clair Savings & Loan Co.
4el. KE 1-1934

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovič, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Spreje mammo naročila za perutnino za svaatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:

Ivanhoe 1-9382

the **MAY** co's **BASEMENT** store

RAZPRODAJA Fieldcrest PLAHT

Plajte splošno znanega izdelka v izberi za vsako uporabo in budžet... Vse prvovrstne kakovosti!

Fieldcrest "NYLOKING"

Luksuzne odeje iz Najlona, Rajona in Bombaža, polne mere 72x90". Tehtajoče 3 1/2 funta za največjo toploto in uporabo. Izberite si iz 8 krasnih solidnih barv; vse imajo robove iz nylona. Barve: Turquoise, Mocha, Roza, Rdeča, Moss, Svetlo zelena, Plava, ali Zlata.

<p>Trump Novelty Jacquard plajte</p> <p>3.98</p> <p>Mešanica, najlona, rajona in bombaža, v lepih pisanih barvah. Mere 70x80 inčev, s 4" robovi iz satina.</p>	<p>Fieldcrest NYLOMAR vse-sezonske plajte</p> <p>5.98</p> <p>Mere 72x84", mešanica najlona za toploto, in trajnost. 3 funte težke. V 8 lepih solidnih barvah. Obrobljene s satinom.</p>
--	---

Fieldcrest "Treasure" plajte

Treasure plajte so mešanica luksuznega bombaža, najlona in rajona, s širokim robom iz rajon twilla. Barve v roza, plavi, zlati, mocha, svetlo zeleni, mossstone, beli ali turquoise. Mere 72x90".

10.98

The May Co.'s oddelek s posteljino v hladni kleti

postane ljubimec stare dame—

—Ne, je rekla Margaretina odločno. Rovana ne postane ljubimec, in če bi mu darovala Sent Lambert.

—Zakaj ne?

—Zato, ker ljubi drugo, je rekla Margaretina.

—O, vem, da je sedaj še zaljubljen v drugo, se je smehljaj opat, in sicer v tebe—le nič ne ugovarjaj, jaz vem to prav natančno—ali čim se ti poročiš z baronom Gallom, izgubi Rovana vero v pravo ljubezen in potem postane prav gotovo ljubimec staričkave vojvodinje. Saj bi bil neumen, če bi ne izkoristil nagajne priletne vojvodinje. Bogata je in vplivna in bo Rovanova ljubezen sijajno plačala.

(Dalje prihodnjic)

FARMA NAPRODAJ

Clevelandčanom dobro poznana farma se prodaja radi bolezni. Obsega 68 akrov; od tega 14 akrov skrbno obdelanega vinograda, nekaj gozda, njive, pašnik, sadna drevesa, 10-sobna hiša z vsemi udobnostmi. V jako dobrem stanju. Zraven je televizijski stolp 125 čevljev visok, hlev za živino, kakor nov, kokošnjak in tri gospodarska poslopja. Obenem dobite traktor in vse gospodarske orodje, krave, kokoši. Farma je blizu Grand River. Morate jo videti. Cena zmerna. Lepa prilika za pridne roke. \$10,000 ali več takoj, ostalo pa kakor se bomo pogodili.

JOE in FANY MAKOVEC
Harpersfield Box 188
Geneva, Ohio

Talis Studio

7106 Superior Ave.
HE 2-0040

Napravimo umetniško izdelane slike porok, portretov, skupin in posameznih posnetkov.

MUSICARNIVAL

NIGHTLY THRU SEPT. 23
NORTH OF WESTLAWN
SHOW TIME 8:00
SUNDAY 2:00

KISMET

a musical arabian night

Boxoffice Reservations
MONTROSE 3-8400
ALSO AT ALL BROADWAY STORES

Tickets - 1.50, 2.00, 2.50, 3.00
FRI-SAT 12.00, 2.50, 3.00, 3.50
ONE DAY ONLY! Tickets for entire season

FINAL SHOW OF SEASON